

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MinVWS
MinMZZ
Stas VWS

Vrijdag 8 mei

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Bestuurlijke en
Politieke Zaken
Bureau Bestuurlijke-politieke
advisering

Ontworpen door

(10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl

Datum

4 mei 2020

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft: pBR, BR en 'BPS'
Vergaderdatum en -tijd: 7 en 8 mei 2020
Vergaderplaats: WebEx en VWS

1 Aanleiding en doel overleg

(10)(2e) stellen voor om een project te starten om te komen tot het narratief van de Coronacrisis vanuit het perspectief van VWS.

We starten nu met het optekenen van dit narratief om de volgende redenen:

- 1) Het formuleren van het verhaal van VWS bereidt ons voor op evaluaties door andere partijen en/of evaluaties die op een later moment plaatsvinden. Door dit verhaal nu op te stellen voorkomen we de hind sight bias: de wijsheid achteraf ontnemt het zicht op de onzekerheid waarin keuzes gemaakt zijn. We willen klaar zijn voor de vragen die gaan komen.
- 2) De impact van deze crisis komt binnen, ook privé. Evalueren helpt ons om de hectiek van de besluitvorming in deze crisis te verwerken en betekenis te geven. Daarmee helpt het ons om te bouwen aan een collectieve herinnering en heeft het een functie om te komen tot een genuanceerd beeld van de keuzes waar wij als VWS voor gestaan hebben.

Het schrijven van dit narratief zal helpen om niet te vergeten waarom we de crisis hebben aangepakt zoals we deden. We hebben gehandeld met de kennis en ervaring die op dát moment beschikbaar was. Het komen tot het narratief ordent ook ons handelen en onze gedachten.

Deze nota informeert u over het voornemen om dit traject te starten en geeft u een aanzet om tijdens de bijeenkomst met Bestuursraad en bewindspersonen op vrijdag 8 mei a.s. een aantal denkrichtingen te verkennen.

2 Te bespreken punten

- Noodzaak dit project te starten
- Projectvoorstel
- Samenstelling team
- Tijdpad

3 Advies en toelichting

Noodzaak dit project te starten

De Coronacrisis is een langdurige crisis met een ongekend grote maatschappelijke impact. Deze impact is binnen heel VWS voelbaar. De crisis raakt veel beleidsterreinen en de gevolgen van de huidige problematiek hebben nog lange tijd een grote impact op de samenleving.

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Bestuurlijke en
Politieke Zaken
Bureau Bestuurlijke-politieke
adviesing

Wanneer je deze crisis vergelijkt met eerdere crises die Nederland hebben aangedaan, ligt het in de lijn der verwachting dat we ons over onze aanpak en keuzes moeten gaan verantwoorden.¹ Tevens schrijft het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming voor dat *"Ieder optreden van de nationale crisisorganisatie wordt geëvalueerd met als doel om te leren van dat optreden. De Minister van Veiligheid en Justitie neemt hiertoe het initiatief..."*

In dit proces van verantwoording staat transparantie hoog in het vaandel. Projecten rond de integrale dossiervorming van deze crisis en de aanpak van Wob-verzoeken zijn al ingericht. Een project om nu te komen tot het verhaal van VWS, en dus te beginnen met evalueren terwijl de crisis nog niet is afgerond, kan een belangrijke aanvullende stap zijn. Omdat de besluitvorming nu nog vers in het geheugen ligt, willen we niet te lang wachten met het opschrijven van wat er in de eerste hectische periode is gebeurd en wat we daar nu nog van weten.

Vanuit VWS vinden we het belangrijk dat er een narratief komt vanuit het perspectief van VWS. Bij evaluaties achteraf is er het risico van hind sight bias: achteraf is het makkelijk bepalen wat we allemaal anders en beter hadden moeten doen. We willen dus graag zelf ons verhaal vertellen, enerzijds vanuit de feiten en anderzijds vanuit waarderend onderzoek en om een hind sight bias te voorkomen, doen we die evaluatie nu al.

Wat? → Projectvoorstel:

- Prof. dr. (10)(2e) van de NSOB is door de (10)(2e) gevraagd om een tijdlijnreconstructie te maken en die te laten flankeren door een narratieve reconstructie. Hierdoor ga je eerst feitelijk, zonder een oordeel te geven, in beeld brengen wat er is gebeurd.
- Het idee is iets op te zetten waar medewerkers hun verhaal kunnen vertellen zodat we met elkaar kunnen praten over wat er is gebeurd en wat we hebben meegemaakt. De NSOB stelt voor input van VWS'ers te verwerken via interviews bij medewerkers, dagboekgesprekken en ateliërgesprekken. Over de precieze uitwerking hiervan zijn SG/pSG en de NSOB in gesprek.
- Wanneer de NSOB met een onderzoeksvoorstel komt zal er meer duidelijk worden over de inhoud en opzet van het project.

¹ Denk daarbij aan: het [Rapport Evaluatie Nationale Crisisbeheersingsorganisatie Vlucht MH17](#) uitgevoerd door de Universiteit Twente, opdrachtgever WODC. Of zie recentelijk de OVV-uitspraken over het verbod op gevaarlijk consumentenvuurwerk: ['de aanpak van het kabinet maakt de jaarwisseling niet veiliger'](#). Naoorlogse parlementaire enquêtes: 2013: Fyra, 2013-2014: Woningcorporaties, 2011-2012: Financieel Stelsel, 2002-2003: Srebrenica, 2002-2003: Bouwntjverheid, 1998-1999: Vliegcramp Bijlmermeer, etc. Ook kun je denken aan een Commissie parlementaire ondervraging zoals in 2019 ingesteld om een onderzoek te starten naar ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen. M.b.t. gevolgen voor bewindslieden: parlementaire enquête naar de IRT-affaire (aftreden ministers Van Thijn en Hirsch Ballin), het NIOD-onderzoek naar Srebrenica (aftreden tweede kabinet Kok) en de OVV-onderzoeken naar de Schipholbrand (aftreden ministers Donner en Dekker) en het mortierongeval bij de Nederlandse militaire missie in Mali (aftreden Hennis).

- Bepalen van de onderzoeksstrategie en deelonderwerpen gebeurt door het projectteam. (Denk aan onderwerpen als PBM, IC-bedden, beademingsapparatuur, appathon, etc.)
- Zij kunnen tevens de onderzoeksvragen en –aanpak formuleren. Het projectteam zou bijvoorbeeld opgedeeld kunnen worden in twee delen. Het ene deel kan starten met het in kaart brengen van het ex post-deel: de eerste twee hectische maanden/tot nu. Ondertussen moet een ander team het ex durante deel bespreken.

Secretaris Generaal / plv.
 Secretaris Generaal
 Directie Bestuurlijke en
 Politieke Zaken
 Bureau Bestuurlijke-politieke
 advisering

Wie gaan dit doen?

- Een team van onderzoekers van de NSOB. Er zal door hen actief input worden gezocht bij VWS'ers. Ook over dit proces en de werkwijze zijn (10)(2e) nog met NSOB in gesprek.
- Het projectteam zal rapporteren aan de (10)(2e) en (10)(2e). Zij brengen de stand van zaken geregeld in de BR. Ook de pBR zal worden gevraagd om input.
- Bij Flex/Pro is een vraag uitgezet naar inventarisatie van geschikte medewerkers die het team van onderzoekers kunnen helpen. Het moet gaan om mensen die waarderend kunnen onderzoeken (appreciative inquiry).

Tijdpad

- Vanaf maandag 11 mei kan er begonnen worden met het instellen van het projectteam.
- Het tijdpad wordt verder ingevuld wanneer er meer duidelijkheid is over de onderzoeksopzet en –aanpak.